

Ylva Haidenthaler

Preuzimanje i prilagodba antike: uporaba antičkih *toposa* na medaljama ranog modernog doba

Ikonografija na medaljama jest ponajprije složena interakcija između slike i teksta, kao ni u jednom drugom likovnom mediju. Natpis je važan sastavni dio interpretacije medalje; najčešće se referira na antički tekst te je stoga neophodno kod istraživanja poznavati izvorni kontekst nastanka medalje. Natpis može upućivati na književni izvor, pritom nadopunjujući sliku i komunicirajući višeznačnu poruku. U ovom se radu predlaže uvođenje intertekstualnosti u ikonografsku analizu, kako bi se omogućilo iznalaženje značenja blisko izvornome. U tekstu se, na primjer, pokazuje da medalja s prikazom kraljice Kristine na prednjoj strani i Dea Roma na naličju, u kombinaciji s Horacijevim stihom - "neka nikada ne ugledate nešto veće od grada Rima" - sadrži dodatno tumačenje koje nije razumljivo samo uz prevođenje latinskih riječi. Horacijev stih izvorno se obraća suncu, pa je Kristina, koja se često uspoređivala sa suncem, svjesno iskoristila ovu aluziju. Gotovo stotinu godinu kasnije, prinčevski par Adolf Frederik i Luiza Ulrika obilježili su svoj posjet rudniku srebra u Sali izdavanjem medalje. Osim prikaza rudnika, medalja nosi stih iz *Eneide* o Enejevom putovanju u Podzemlje, pozivajući se na prinčevski boravak ispod zemlje. Budući da su medalje bile popularni medij za prenošenje poruka, ova aluzija nije prošla nezapaženo. Sadržavajući reference na antičke tekstove – književne tekstove koji su suđeni da traju i prenose velika djela budućim generacijama – uz oblike, namjenu i trajne materijale, medalje utjelovljuju nasljedovanje antike *per se*.